

BULGAR YAZAR NİKOLAY HAYTOV'UN KEÇİ BOYNUZU BAŞLIKLİ ÖYKÜSÜNDE TÜRK İMGESİ

THE TURKISH IMAGE IN BULGARIAN AUTHOR
NIKOLAY HAYTOV'S THE GOAT HORN

Filiz ÇÖLMEKÇİOĞLU

Arş. Gör., Ankara Üniversitesi, Slav Dilleri ve Edebiyatları Bölümü,
Bulgar Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı,
filizcolmekci@hotmail.com

Makale Bilgisi

Türü: Araştırma makalesi
Gönderildiği tarih: 30 Mart 2023
Kabul edildiği tarih: 27 Mayıs 2023
Yayınlanma tarihi: 20 Haziran 2023

Article Info

Type: Research article
Date submitted: 30 March 2023
Date accepted: 27 May 2023
Date published: 20 June 2023

Anahtar Sözcükler

Nikolay Haytov; Yaban Öyküleri;
Keçi Boynuzu; Türk İmgesi

Keywords

Nikolay Haytov; Wild Stories; The
Goat Horn; Turkish Imagine

DOI

10.33171/dtcfjournal.2023.63.1.16

Öz

Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarını kaybetmesindeki en önemli nedenlerden biri 19. yüzyılda etkisini gösteren milliyetçilik akımıdır. Bulgaristan'ın bağımsız bir devlet olmasına neden olan bu ulusal bilinç, yazılı metinler sayesinde gerçekleşmiştir. Bu yazılı metinlerde Bulgar halkına kimliklerini unutmamaları gerektiği hatırlatılırken Osmanlı ve Türklere karşı da olumsuz bir tutum sergilenmiştir. Din adamlarının da katkılarıyla ortaya çıkarılan olumsuz Türk imgesi Bulgar halkını ayaklanmaya çağırmıştır. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı ile bu olumsuz imge edebî eserlerde etkisini azaltmış ancak sistemli olarak devam etmiştir. Nikolay Haytov'un da aralarında bulunduğu bu edebiyatçılar Türklere olan bu düşmanlığın unutulmaması için büyük çaba sarf etmişlerdir. Türklere ilgili olumsuz ifadelerin yer aldığı bu metinlerden bazıları, geniş kitlelere ulaştırılması için beyaz perdeye aktarılmış ya da tiyatroya uyarlanmıştır. Nikolay Haytov'un "Yaban Öyküleri" kitabında yer alan "Keçi Boynuzu" başlıklı öyküsü bu bağlamda Bulgar edebiyatında büyük ses getirmiş ve iki kez sinemaya uyarlanmıştır. Eserde yer alan bu olumsuz Türk imgesi Bulgar halkı için büyük önem taşımıştır. Çalışmamızda Nikolay Haytov'un en önemli eserlerinden biri olan "Keçi Boynuzu" öyküsündeki olumsuz Türk imgesi incelenecektir.

Abstract

One of the most important reasons for the Ottoman Empire to lose its Balkan lands is the nationalism movement that arised its effect in the 19th century. The national consciousness causing Bulgaria to become an independent state is realised through written texts. In those written texts, it was reminded that the Bulgarian people should not forget their identities and a negative attitudes towards the Ottomans and Turks. The negative Turkish image, which was revealed by the contributions of the clergy, called on the Bulgarian people to revolt. After the Ottoman-Russian War (1877-1878), this negative image has diminished its influence in literary works but continued systematically. The writers living in that period of times, including Nikolay Haytov made great efforts to not to forget this hostility to the Turks. Some of these texts, which contain negative expressions about Turks, have been filmed or adapted to the theatre in order to reach the masses. In this context, the story of Nikolay Haytov titled "Goat Horn" in his book "Wild Stories" brought a great deal of attention among the Bulgarian literature and was shown twice on the screen. This negative Turkish image in the work is of great importance for Bulgarian people. In this story, which is one of the most important book, this negative Turkish image will be examined in our study.

Giriş

20. yüzyıl Bulgar edebiyatının önemli isimlerinden biri olan Nikolay Haytov, 1919 yılında Plovdiv (Filibe) yakınlarındaki Yavrovo'da fakir bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Çalışma hayatına çok erken başlayan Haytov, işçilik ve garsonluk gibi meslekleri icra eder. İlk ve ortaokulu doğduğu köyde tamamladıktan hemen sonra liseye Asenovgrad'da devam eder. Sofya Üniversitesi'nin Ormancılık Fakültesi'nden mezun olan Haytov, Rodoplar'da ve Rila'da bir süre orman mühendisliği görevinde bulunur.

Ne var ki yazar, bundan sonra hayatına yeni bir yol çizer ve edebiyat dünyasına adım atar. Haytov'un sayısı onun üzerinde piyes ve çok sayıda edebî eseri vardır. Yazarın "*Predni postove na rodinata*" (*Vatanın Ön Safları*) başlıklı ilk eseri 1954 senesinde "*Septemvri*" (*Eylül*) dergisinde yayımlanır. 1960 senesinde "*Hayduti*" (*Haydutlar*) başlıklı ilk kitabı edebiyat sahnesinde yerini alır, ardından tarihsel konuları ve Rodoplar'daki köyler, gelenekler ve Rodopların tarihi ile ilgili bilgiler içeren "*Jeni hayduti*" (*Kadın Haydutlar*, 1962) "*Rodopskite komiti razkazvat*" (*Rodop Komitacıları Anlatıyor*, 1972), "*Kapitan Petko Voyvoda*" (*Yüzbaşı Petko Voyvoda*, 1974) başlıklı kitapları çıkar. 1965'te sıklıkla Rodop bölgesinde geçen öykülerden oluşan ve "orman hikâyeleri" olarak nitelendirilen "*Shumki ot gabır*" (*Gürgen Gazelleri*) başlıklı eseri ile "*Gorski razkazi*" (*Orman Öyküleri*) ve 1967'de "*Divi razkazi*" (*Yaban Öyküleri*) başlıklı yapıtı yayımlanır. Yazarın orman hikâyelerine yönelik bu ilgisi edebiyat eleştirmenleri tarafından şöyle yorumlanır: "*Çağdaş Bulgar uzun öyküsünde Haytov ormanın şairidir, Haytov doğanın 'ruhsal' yaşantısının gizemlerini çözebilir; ancak bu, insan ve doğa arasındaki harmoni sayesinde olur*"¹ (Tsanev, 1982, s. 520).

Haytov, 1967'de "*Rodopi*" (*Rodoplar*) dergisinde genel yayın yönetmenliği yapmaya başlar, 1966-1968 yılları arasında ise Bulgar Yazarlar Birliği'nde sekreter olarak çalışır. 1989 senesinde "*İzbrani proizvedeniya*" (*Seçilmiş Eserler*) başlıklı üç ciltten oluşan eserleri yayımlanır. "*Grobit na Vasil Levski, 1989*" (*Vasil Levski'nin Mezarı*), "*Dnevni tsi*" (*Günlükler*) gibi eserler yazarın başlıca önemli eserleri arasında yer alır. Yazarın ölümünden bir yıl sonra, 2003'te ise "*Troyanskite kone na Bilgariya*" (*Bulgaristan'ın Truva Atları*) başlığı altında eserlerinin bir kısmı derleme kitabında yayımlanır.

¹ Çeviriler makale yazarı tarafından yapılmıştır.

Vasil Levski'nin Mezarı başlıklı çalışmasında Haytov, Vasil Levski'nin² mezarının Sofya'nın merkezindeki Azize Petka Samarciyska Kilisesinde olduğunu ve 1950'li yıllarda Levski'nin kalıntılarını yok ettiklerini iddia ederek Bulgar Bilimler Akademisi'ndeki arkeologları suçlar ve bu nedenle uzun yıllar Bulgar tarihçileri ile ters düşeceği bir tartışma içerisine girer (Shimko, 2015, s. 15).

Diğer yandan Haytov'un *Yaban Öyküleri* kitabında yer alan "*Krayat na pesenta*" (*Şarkının Sonu*, 1970), "*Sharen svyat*" (*Alacalı Dünya*, 1971), "*Koziyat rog*" (*Keçi Boynuzu*, 1972; 1994), "*Dirvo bez koren*" (*Köksüz Ağaç*, 1974), "*Mijki vremena*" (*Erkek Zamanlar*, 1977), "*Orisiya*" (*Yazgı*, 1983) başlıklı beş öyküsü ile "*Kapitan Petko Voyvoda*"³ (*Yüzbaşı Petko Voyvoda*, 1981) eseri sinemaya uyarlanır.

Haytov, kaleme aldığı eserler ile 1969'da "Dimitrovgrad Ödülü", 1995'te "Yordan Yovkov Ulusal Edebiyat Ödülü", 2000'de ise "Stara Planina Ödülü"ne layık görülür.

Haytov'un Türkçeye kazandırılmış eserleriyle de karşılaşmak mümkündür. Naime Yılmaer'in çevirisi ile Bilgi Yayınevinden çıkan, on dört öyküden oluşan "*Kogato svetit si sibuvashе poturite*" (*Dünya Poturunu Çıkartıyor*) başlıklı kitap 1972'de Türk okuruna ulaşmıştır. 2002 yılında ise İsmail Bekir Ağlagül çevirisi ile Kültür Bakanlığı Yayınlarından çıkan ve üç kısa tiyatro oyununun yer aldığı "*Ptteki*" (*Patikalar*) başlıklı eseri Türkçeye kazandırılmıştır.

Öte yandan, Haytov'un *Erkek Zamanlar* öyküsü ile ilgili "*Narodna kultura*" (*Halk Kültürü*, 03.02.1968) gazetesinde Stoyan İliev şöyle der: "*Haytov edebiyatımıza sessiz ve kendinden emin bir şekilde girdi, ancak öyle yadsınamaz bir ağırlıkla girdi ki diğerleri ona yer açmak için yer değiştirdiler*" (aktaran Yanev, 2006). Emiliya Kamenova ise Haytov'un, içinde bulunduğu dönemde hâkim olan Ezop dilinden etkilenmediğini şu şekilde ifade eder: "*Haytov, 1989 yılına kadar hâkim olan ve Bulgar edebiyatında üslubuyla ün yapan yazarların benimsediği Ezop dilini asla kullanmaz*" (2007, s. 126).

Haytov, doğmuş olduğu Rodoplar'ı öykülerinin arka planına yerleştirerek Pomakların yaşantılarını Bulgar edebiyatına taşır ve bu yönüyle konu, içerik ve benimsediği anlatım tekniği bakımından Bulgar öykücülüğüne yenilik katar.

² Vasil Levski (1837-1873): Bulgarların milli kahramanı olarak bilinen Vasil Levski, Bulgar halkını bağımsızlıklarını kazanmak için örgütleyen isimdir. 1873 yılında soygun, cinayet ve Osmanlı Devleti'ne karşı isyan teşebbüsü ile suçlu bulunarak Osmanlı mahkemesi tarafından Sofya'da idam edilir.

³ Haytov'un "Kapitan Petko Voyvoda" (Yüzbaşı Petko Voyvoda) adlı eseri on iki bölümlük dizi film olarak Bulgar televizyonlarında gösterilmiştir.

(Mevsim, 2007, s. 64). Sırp araştırmacı Sinisha Paunovich, Haytov'un edebî üslubunu ve sanatını şöyle tanımlar:

Haytov'un nesri ondan önce Bulgar edebiyatında yazılan edebî türlere kıyasla birçok türden farklıdır. Haytov her şeyden önce yazar ve araştırmacıdır. Edebiyata yeni motifler, yeni bir dil, yeni anlatım şekli ve yeni kompozisyon getirmiştir ve Bulgaristan'da çok az tanınan Rodop köylüsünün ve Pomakların dünyasını kazandırmıştır. Onun anlatımı etraftan kayıtsız gibi görünse de aslında yazarın öyküye istediği yerden başladığı ve onu istediği yerde, istediği zaman bitirebildiği ve öykülerine "her şeyi dâhil edebildiği" izlenimini bırakır. [...] Nikolay Haytov dışında Bulgar edebiyatında herhâlde hiçbir edebiyatçı, geçmişi şimdiki zamanla ve gelecekle bu kadar cesurca harmanlayamazdı (2004).

Olayların geliştiği Rodoplar'ı mekân olarak seçen, ilk baskısı on yedi öyküden oluşan ve birçok yabancı dile çevrilen "*Divi razkazi*" (*Yaban Öyküleri*, 1967) başlıklı eseri yazarın en ünlü yapıtlarından biridir. Türkçe kelimelere de sıklıkla yer verilen kitap, konu bakımından çok fazla ilgi gördüğü için Bulgaristan'da pek çok kez yayımlanır. Edebiyat eleştirmeni İvan Tvetkov, 22 Şubat 1968 yılında yayımlanan "*Literaturen front*" (*Edebî Cephe*) gazetesinde Haytov'un *Yaban Öyküleri* kitabını Mihail Şolohov'un "*Don Hikâyeleri*" ile kıyaslar ve aralarındaki benzerliği: "*aynı doğallık ve içtenlik, ahlakın aynı sertliği ve hatta gaddarlığı, aynı dram ve görüşün psikolojik derinliği*" (2006) şeklinde tanımlar. Bulgar edebiyat tarihçisi Petır Krıstev ise, *Yaban Öyküleri* ile ilgili şu ifadelerle yer verir: "*Çağdaş edebiyatımızı yeni kahraman, çatışmalar ve yeniliklerle zenginleştiren bu kitaptaki öykülerin çoğunun konusu geçmişe ilişkin olmasına rağmen çağdaş görünüyor, çünkü insan doğasının bazı kalıcı yönlerini ele alıyor*" (aktaran Yanev, 2006). Bu olumlu görüşlerin yanı sıra *Yaban Öyküleri*'nin çalıntı olduğu konusunda bazı iddialar da edebiyat çevrelerinde sıklıkla dile getirilir (Kamenova, 2007, s. 126).

Bir Türk Karşıtlığı Propagandası Olarak *Yaban Öyküleri*

Bulgar edebiyat tarihçileri *Yaban Öyküleri*'nin "*sadece romantik bir planda estetik hâle getirilmiş bir ilkelliği anlatmadığını, aynı zamanda acı içinde boğulan bir yerdeki bir neslin dramını hikâyeleştirdiğini*" sıklıkla dile getirirler (Velkova-Gaydarjeva, 2001). Osmanlı idaresindeki Bulgar halkının uğradığı sözde zulüm ve yaşadığı dramı anlatması bakımından eserin, olumsuz bir imge oluşturmaya yönelik kaleme alındığını ifade etmek yanlış olmayacaktır.

Nikolay Haytov, çok ses getiren öyküsü *Keçi Boynuzu*'nu, bir gazete yazısı olan "Rusçuklu Angel'in, Haydut Mariya ve Karaivan'ın kışlağına saklanması" başlığından etkilenerek kaleme alır. Bu haberin ardından bir öykü kurguladığını ifade eden Haytov'a göre, Bulgar tarihi "intikam ve tecavüz" olaylarıyla doludur, bu bağlamda da öykünün konusunu oluştururken zorlanmadığının altını çizer (Zaharieva, 2015, s. 29). Haytov'un ifadesinden de anlaşılacağı üzere Türklere yönelik bu olumsuz bakış açısı olayın kurgusunda açıkça görülür.

Yazarın söz konusu eseri konu ve içerik bakımından *Yeniden Doğuş Dönemi* eserleriyle benzeşmektedir. *Yeniden Doğuş Döneminde* Bulgar edebiyatçıları ve din adamları Bulgar halkını Osmanlı Devleti'ne ve Türk halkına karşı ayaklanmaya çağırarak için edebiyatı bir propaganda aracı olarak kullanmışlardır. Bu dönemde edebiyatta estetik göz ardı edilmiş ve edebiyatta olumsuz bir Türk imgesi yaratmak bazı Bulgar edebiyatçıların en önemli gayesi olmuştur. Bu doğrultuda çoğu edebiyatçı yapıtlarında "düşman" olarak gördükleri ve eserlerinde bu ifadeyi kullandıkları Osmanlı Devleti'ni, Türkleri, Müslümanları aşağılamışlar ve onları öldürme fikrini ön plana koymuşlardır. Bu doğrultuda kaleme alınan eserler Bulgar halkında Türk ve Müslümanlara karşı günümüze kadar devam eden olumsuz bir algının yaratılmasına neden olmuştur.

Bulgar edebiyatında Paisiy Hilendarski (1722-1773) adındaki papazın 1762'de tamamladığı *Slav-Bulgar Tarihi (İstoriya slavyanobolgarskaya)* başlıklı eseriyle ulusal bilinçlenme başlar (Pars, 2008, s. 12). Eserde Bulgar halkına kendi dilini kullanmaları yönünde öğütler verilirken, Bulgarlarda bu ulusal bilincin harekete geçirilmesi amaçlanır. Paisiy Hilendarski'nin başlatmış olduğu bu çalışma, Bulgar halkı Osmanlı idaresinden ayrılana kadar devam etmiştir. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın ardından yazarlar bu olumsuz yaklaşımdan biraz uzaklaşıyorlar da edebiyatta dönemselsel olarak bu konular ele alınmaya devam edilmiştir. Söz konusu dönemde ulus, vatan kavramlarının ön planda tutulduğu 19. yüzyıl edebiyatının en önemli isimlerinden biri olan İvan Vazov, eserlerinin çoğunu bilinçli olarak Türklere karşı olumsuz bir bakış açısı yaratarak yazmıştır. Rusya ve Rus halkını öven Vazov, Rusya'yı Osmanlı Devleti'nden kurtuluş için bir çıkış kapısı, kurtarıcı olarak betimler. Eserlerinin çoğunda Türkleri intikam alınması gereken, şehvet düşkünü bir halk olarak anlatan yazar, söz konusu dönemde olumsuz bir Türk imgesi oluşturmayı hedeflemiş ve bu alanda başarılı olmuştur. Nikolay Haytov'un da İvan Vazov'un üslubunu kendisine örnek aldığını ifade etmek yanlış olmayacaktır. Öyle ki Haytov ve eserleri üzerinde çalışmalar yapan araştırmacılardan İvaylo Hristov, Nikolay

Haytov hakkında şu ifadelere yer verir: “İvan Vazov’dan sonra ulusal üne sahip tek Bulgar yazardır Haytov. Bu ün, gün geçtikçe geniş halk kitlelerinde büyüyecek ve bizim tesellimiz, halk olarak var olmaya dair ümidimiz, inancımız olacaktır” (Hristov, 2019). İki farklı dönemde benzer temaları kaleme alan, iki farklı yazarın ortak bir amacı bulunmaktadır: Olumsuz bir Türk imgesi yaratmak ve bunu eserlerinde olabildiğince yansıtmak, yaymak.

Haytov’un söz konusu eseri kaleme aldığı dönemde Bulgaristan’da Bulgaristan Komünist Partisi yönetimi ele geçirmiş ve tüm Sovyetler Birliği’ne bağlı cumhuriyetlerde olduğu gibi edebiyat da değişikliğe uğramıştır. Söz konusu süreçte yazarlardan parti ideolojisine hizmet etmeleri istenir. Bu bağlamda “sınıf-parti kriteri”, “olumlu kahraman”, “işçi teması” gibi konular işlenmesi için yazarlara baskı uygulanır. Özellikle yazarların eserlerinde monarşizm karşıtlığı, Rus yandaşlığı ve devrimcilere sempatinin olduğu ifadelere yer vermeleri beklenir. Bu partizan bakış açısı doğrultusunda da edebiyat içerik ve biçim olarak belli bir ideolojik çerçeveye yerleştirilir (İgov, 1996, s. 499). Ancak, 1953 yılında Stalin’in ölümünün ardından yerine Nikita Kruşçev gelir. Özellikle 1956 yılındaki Sovyetler Birliği Komünist Partisi 20. Kongresinin ardından, toplumsal ve siyasi yaşamda baskıların göreceli olarak azaldığı bir yumuşama dönemi yaşanır. Tüm Demir Perde ülkelerinde 1960’lı yılların ortalarına kadar süren bu dönem, “Kruşçev çözülmesi” ya da “çözülme dönemi” olarak adlandırılır. Parti baskısının azalması sanat çevrelerinde de yansımaları gösterir. Kültürel ve sosyal hayatta başlayan bu özgürleşme dönemi ile birlikte edebiyatta değişiklikler meydana gelir. Haytov’un böyle bir dönemde kaleme aldığı, *Keçi Boynuzu (Koziyat rog)* başlıklı öyküsü, *Yaban Öyküleri* kitabında içerik bağlamında ön plana çıkan en önemli öyküdür. Öykü, dönem itibarıyla kültürel hayatın daha da özgürleştiği bir dönemde yazılmış olmasına rağmen, konu itibarıyla Bulgar edebiyatının Yeniden Doğuş Dönemi eserleriyle benzerlik göstermektedir. Yazarın “karanlık çağ, kölelik zamanı” olarak betimlediği Osmanlı döneminin anlatıldığı öyküde, ilk dikkat çeken, Bulgar halkına zulmeden olumsuz Türk tipleridir. İlk olarak 1965 yılında *Gürgen Gazelleri*’nde yayımlanan öykü, *Yaban Öyküleri*’ne 1972’deki üçüncü baskıda dâhil edilir.

***Keçi Boynuzu*’ndaki Olumsuz Türk Tipleri**

Osmanlı dönemindeki Hristiyan halkın mağdur olarak yansıtıldığı bu öyküde tüm tipler tek yönlü anlatılır. Dolayısıyla mağdur kesimi temsil eden tüm Bulgarlar iyi, olayların anlatıldığı Osmanlı dönemindeki Türkler ise kötü tipler olarak

betimlenir. Osmanlı askerleri “zorba, adalet duygusundan yoksun, şehvet düşkün” (!) olarak anlatılır.

Bu “kanlı” öykünün anlatıcısı, zamanında yaptığı hatalardan dolayı başpapaz tarafından manastırdan kovulan, çevrenin yardımıyla yaşamını sürdürmeye çalışan Aziz Otacı Manastırındaki yaşlı Keşiş Averki’dir. Averki’nin anlattığı olaylar, Erkeçli Deli Mustafa adında bir Türk bekçinin Kara İvan’ın eşine tecavüz etmesiyle başlar. Bekçi, kadını dağa sürükler, tecavüz eder, para vermesi için de oradan geçen bir Bulgar’a zarar verir. Böyle bir utanç ve acıya dayanamayan genç kadın çok geçmeden aklını yitirir ve bir süre sonra da hayatını kaybeder. Karısının ölümünün ardından Kara İvan isimli genç adam köydeki evini yakar ve on yaşındaki kızıyla birlikte dağda kışlakta yaşamaya başlar. Dokuz yıl bu evde kızı Mariya ile yaşayan Kara İvan, kızını bir erkek gibi büyütür, saçlarını keser, ona ateş etmeyi ve yatağan kullanmayı öğretir. “İntikam” duygusunun ön planda tutulduğu yapıtta Mariya ve babası Kara İvan’ın tek bir amacı vardır: “şehvet düşkün, hırsız, gaddar” tüm Türklerden intikam almak ve bu sayede adaleti sağlamaktır. Bu amaç uğruna hareket eden Mariya, Bulgar halkına zarar veren, kadınları kaçıran ve kadınlara tecavüz eden tüm Türkleri keçi boynuzuyla öldürür. Mariya’nın annesine tecavüz eden Deli Mustafa intikam adına öldürdüğü ilk Türk’tür:

[...] Herkes Kara İvan’ı çoktan unutmuş, hatta kimse onu hatırlamamış, ta ki göğsünden delik deşik edilmiş Deli Mustafa’yı ölü halde bulana kadar. Yatağanla ya da kamayla öldürülmemiş, keçi boynuzuyla öldürülmüş. Deli Mustafa bu şekilde bulunmuş; boynuz, kır bekçisinin göğsünde duruyormuş sanki şeytan eli tarafından oraya saplanmış [...] (Haytov, 2017, s. 101).

Deli Mustafa’nın vahşi bir şekilde öldürülmesi her şeyin başlangıcıdır ve bu olay Türkler arasında tedirginlik yaratır. Yazar, “Öldürülmeyi hak etmesi için yeterince günah işlemiş” (Haytov, 2017, s. 102) diyerek Deli Mustafa’nın öldürülmesi ile adaletin sağlandığını vurgular. Türklerin bu korkusu henüz geçmeden Bulgar halkına kötülük eden ikinci bir Türk karaktere daha sıra gelir. Bir Osmanlı askeri olan Kara Memiş Derviş Ağa, köşkünde kahve içerken silahla öldürülür. Öyküde yer alan “onun katili köydeki üç yüz kişiden her biri olabilir.” (Haytov, 2017, s. 102) ifadesinden de Kara Memiş Ağa’nın adaletsiz bir Osmanlı askeri olduğu ve Bulgar halkına zarar verdiği anlaşılır:

Deli Mustafa'nın mezarının üzerinde henüz toprak kurumamışken birisi, Karagözlü köyü sipahisi Kara Memiş Derviş Ağa'yı köşkte kahvesini içerken vurmuş. [...] Kara Memiş'in oğulları, seyisleri, bekçileri ve ırgatları sağa sola koşuşturmaya başlamış, ormanı köşe bucak aramışlar, fakat yine de katili bulamamışlar. Sipahi Kara Memiş'in haremindedokuz Bulgar kadını varmış, birçok anayı ağlatmış, birçok erkek kaburgasında onun morluklarını taşıyormuş ve onun katili köydeki üç yüz kişiden her biri olabilirmiş (Haytov, 2017, s. 102).

Kara Memiş Derviş Ağa'nın ölümü, işleri daha da korkutucu bir hâle getirir. Kısa aralıklarla "meçhul kişi" tarafından aynı yöntemle Türklerin ölüm haberi art arda gelir:

Meryem Ana yortusunda⁴ yeni kanlı bir olay gerçekleşir. Daha önce böylesi ne görülmüş, ne duyulmuş. Uzunca yolu üzerinde Orman Boğazı mevkiinde Haskovolu Kolağası Hüseyin ve onunla birlikte zalimlikleri ile ünlü iki Arnavut'u öldürmüşler. Arnavutlar silahla vurulmuş, Hüsnü'ye ise keçi boynuzu saplanmış (Haytov, 2017, s. 102).

Yine bir kadına saldıran iki avcı Aliş ve Meko da yaptıkları hatanın bedelini ağır öder. Aliş'in evi yakılırken Meko da kendini kurtarmak için saklandığı yerde feci bir şekilde can verir:

Kış geçmiş, ağalar, Deli Mustafa, Kara Memiş ve Hüsnü'nün kaderini unutmaya başlamışlar. Ancak bir gün Kozanlı iki avcı Aliş ve Meko, tarlasını çapalayan bir kadına saldırmışlar, Kozanlı babayiğitlerin bu "kahramanlıkları"nın üzerinden üç gün geçmemiş ki bir gece Aliş'in evi tutuşmuş. Dehşete düşen Aliş pencereyi kırmış ve dışarı atlamış (anlaşılan kapıya dışardan engel konulmuş), ancak saçaklar, alev içindeki tahtalar ve kirişler onun üzerine yıkılmış. Komşular koşmuş, onu korlar içinde hâlâ sağ ancak derisi yanmış şekilde dışarı çıkarmışlar. Onu bir kulübeye taşımışlar, fakat iki gün sonra kulübe de tutuşmuş. Aliş'in yakınlarında dolaşan korucu kaçmış, ırz düşmanı ise oracıkta yanmış. Korucu kundakçıyı görmüş: deriler içinde boynuzlu bir canavar. Korucunun dişleri üç gün boyunca korkudan zangır zangır titremiş (Haytov, 2017, s. 102-103).

⁴ Hristiyan inancına göre Meryem'in ölüm günü olarak bilinir ve 15 Ağustos'ta kutlanır.

Öyküde keçi boynuzu taşıyan “intikamcının” gizemi devam eder. Sıranın kendisine geleceğini bilen Meko, kendine göre önlemler alır, evden dışarı çıkmaz; ancak, bu korku onun kendi elleriyle ölümünü hazırlar:

Aliş’in başına gelenlerden korkan Meko, kendini eve duvarlar ardına kapatmış, azgın köpekleri evinin önüne bağlamış, avlunun her dört köşesine tüfekleri kurulu birer ırgat yerleştirmiş. Bir ay boyunca bu işaretli eve kimse ne girmiş ne çıkmış. Meko içerde dizlerinin üzerine tüfekte oturmuş ve korkunun sesini bastırmak için şarap içiyormuş. Uyumaya bile korkuyormuş. Birazcık uykuya daldı mı ürküyormuş ve farelerin tıkırdadığı tavana tüfekte ateş ediyormuş. Köy endişeyle kalkıyor, komşular toplanıyor ve köpekler de havlamaya başlıyormuş. Bir gece tüfek yine patlamış, ancak kimse yerinden kalkmamış, oraya koşmamış. Şafak vakti ırgatlar, efendisini ağzında namlu ve başı yarık yerde uzanmış bir halde bulmuşlar, korkusuna yenilmiş ve kendi elleriyle tetiği çekmiş (Haytov, 2017, s. 103).

İki avcının lanetli sonu diğer avcıları o kadar korkutur ki ne bir daha ava gitmeye ne de dışarı çıkmaya cesaret ederler. Peş peşe gerçekleşen bu gizemli ölümler Türkleri korkuturken Bulgarlar arasında memnuniyet yaratır:

Türkler, artık ne ovada karanlığa kalmaya ne de Hristiyan evlerine uğramaya cesaret edebiliyormuş. Fakirler derin nefes almış, sipahilerden korkmuş olan köylüler sevinmiş, onlara görünmek istemeyen ama her bir haksızlık ve hakaretin intikamını almayı da unutmayan, yakalanamayan, görünmez bir koruyucunun gücünü hissetmişler. Bir Türk birine sataşmaya ve yan gözle bakmaya kalkışsa ona hemen keçi boynuzu görmemesi için yoluna devam etmesini salık veriyorlarmış. Kırçalı⁵ bu sözleri dinlememiş, kendi köylülerinden fazlaca tahıl almış, ondan sonra ise onu, başı şiniğe sokulmuş keçi boynuzu ile delik deşik bir şekilde ölü hâlde bulmuşlar. Keçi Boynuzu olarak adlandırılmaya başlayan intikamcı düşmanlar için kanlı bir tehdit hâline gelmiş (Haytov, 2017, s. 103).

Eserde dinî gün, mekân gibi Hristiyanlığa ait unsurlara ve sembollere yer veren yazar, kötülük yapan, kadın düşkünü Müslüman Türkler için “... *babayiğitler Allah’ın yanına gitti*” (Haytov, 2017, s. 103) diyerek bir anlamda Müslümanlık dinine de olumsuz bir göndermede bulunur. Hayatlarını ve kadınların namusunu tehdit eden

⁵ 18. yüzyılda Rumeli bölgesinde ortaya çıkan kır eşkıyalarına verilen isimdir.

“barbar” olarak bilinen Türklerin öldürülmesi Bulgar halkında memnuniyet yaratır ve normal hayatlarına dönmenin mutluluğunu yaşarlar.

Öyküdeki Olumlu Bulgar Kahramanlar Üzerinden Yaratılan Türk Karşıtlığı

Öykünün ilerleyen kısımlarında Bulgar halkının toplanıp hora oynadığı bir günde diğer köylerden de gençler katılarak eğlenmeye koyulurlar:

Zağra köylerinde yine gaydalar çalmaya, genç kızlar horaya çıkmaya, gelinler de boyunlarında sıra sıra dizili takılarını, bellerine gümüş kemerlerini takmaya başlamışlar. Bu köye kaval ve gayda eşliğinde evlenmek üzere Stanimaka⁶ bölgesinden genç insanlar gelmeye başlamış. Başkaları ise sadece o zor zamanlarda yapamadıklarından buraya gönüllerince eğlenmek için geliyorlarmış (Haytov, 2017, s. 104).

Bu neşeli saatlerin bir tanığı da babası tarafından bir erkek gibi yetiştirilen ve aslında Türkleri keçi boynuzuyla öldürerek hem annesinin hem de sözde zulüm görmüş tüm Bulgar halkının intikamını alan genç ve güzel Mariya’dır:

Ve işte böyle bir bayram horasına ateş gözlü, güzel, kıvrak bir genç kız ortaya çıkmış. Öyle kalpten oynamış, öyle çeviklikle zıplamış ki, kulağının arkasındaki şakayık çiçeği yere düşmüş. Genç kız çiçeği almaya yeltenmiş, ancak eğilirken koynundan kaldırırma tıkrdayarak bir keçi boynuzu düşmüş. Kız çekinmiş, keçi boynuzunu kaptığı gibi koynuna sokmuş ve hemen rengârenk bayram kalabalığına saklanmak için acele etmiş (Haytov, 2017, s. 104).

Keçi boynuzunun yere düşmesiyle herkes şaşırır ve insanların “*Keçi boynuzu, keçi boynuzu!*” sözleri kalabalık arasında yankılanır, gaydalar durur, insanlar keçi boynuzunun sahibinin ve Türkleri öldürerek onlardan intikam alan gizli kahramanın Mariya olduğunu anlar. Artık her şeyin gün yüzüne çıktığının farkında olan Mariya bir an önce oradan uzaklaşmak ister. Çok geçmeden bir “Çingene” bu haberi bölükbaşına iletir ve babası Kara İvan’ın kayalıklarına doğru kaçan Mariya’yı yakalamak için Türkler birçok seğmen ve başıbozukla birlikte Kara İvan’ın yaşadığı yerdeki kayalıkları kuşatır. Yanında silah ve bıçağı olan Mariya kendini koruyamayacağını anlayınca kayalıklara doğru koşmaya başlar ve Türklerin eline sağ düşmektense kendini uçuruma atmayı tercih eder.

⁶ Günümüzde Asenovgrad olarak bilinen şehir.

İyilik, kötülük, suçlu, masum gibi zıt unsurların yer aldığı öyküde Türkleri öldürerek intikamını alan Mariya “korkusuz, masum, güzel, zavallı” sözcükleriyle betimlenerek “masum” ve “haklı” olarak ön plana çıkarılır. Türkler “ahlaksız, şehvet düşkünü, hırsız, gaddar” sıfatlarıyla nitelendirilerek öldürülmesi gereken düşmanlar olarak işaret edilir.

Öyküde Mariya kadar etkileyici bir diğer karakter de baba Kara İvan’dır. Mariya’nın babasıdır ve aslında kızı Mariya aracılığıyla Türklerden intikam planlarını kurgulayan kişidir. Eşini kaybettikten sonra hayatında odaklandığı tek nokta eşine tecavüz eden Türkleri öldürmektir. Eşinin ölümünden sonra evini ateşe verir ve kızıyla birlikte köyünü terk ederek dağda bir kışlağa yerleşir:

Karısını defnettikten sonra öfkeli ve çaresiz Kara İvan köydeki evini ateşe vermiş ve on yaşındaki kızı Mariya’yla dağda bir kışlağa yaşamaya gitmiş. Dokuz yıl bu kışlakta Mariya’yla onuru kırılmış babası yalnız yaşamışlar. Kara İvan, kapanmayan yaranın hatıralarını kurcalamamaları için bir daha köye ayak basmamış (Haytov, 2017, s. 101).

Kara İvan kendisini ve kızını, yaşadığı acının ve buna bağlı travmanın etkisiyle yalnızlaştırır ve kendine farklı bir dünya kurar. Kara İvan’ın çevresinden ve insanlardan kendini tecrit etmesi köylüler tarafından farklı algılanıp hakkında aklını yitirdiği söylentilerinin yayılmasına neden olur. Bu yüzden onu tanıyanlar Kara İvan’ın yaşadığı kışlaktan geçmeye cesaret edemez: “*İnsanlarla karşılaşmaktan da kaçınıyormuş ve bundan dolayı onun delirmiş olduğu söylentisi yayılmış ve artık hiç kimse onların kışlağının yakınından geçmeye cesaret edemez olmuş*” (Haytov, 2017, s. 101).

Kara İvan kendini ve kızını dünyadan öylesine soyutlar ki yaşadığı ortam ve yaşam koşullarının bir önemi yoktur. Köylülere göre yaşadığı ortam korkutucudur:

Oraya giden patikalar otlara bürünmüş, o bölge ıssız ve korkutucu bir yere dönüşmüştü. Zaman zaman oralardan vahşi kahkahalar, keçilerin melemeleri duyuluyormuş ve insanlar da bundan yukarıda bir yerlerde sarp kayaların arasında, ayıların ve kartalların diyarında Kara İvan’ın hâlâ hayatta olduğunu anlıyorlarmış (Haytov, 2017, s. 101).

Kara İvan, öyküde genç kızın kalbindeki intikam ateşini canlı tutan, Osmanlılar tarafından zayıf ve hor görüldüğü için parçalanmış Bulgar kadın figüründen güçlü bir savaşçı yaratan akıl olarak varlığını sürdürür. Ne var ki çok geçmeden hastalanan

acılı baba, günah çıkarırken gerçek kimliğini açıklar ve anlattıklarından eşinin ölümünden sonra tek isteğinin intikam almak olduğu ortaya çıkar.

Kara İvan'ın itiraflarından kızı Mariya'nın Deli Mustafa'yı bahçede dururken kementle yakaladığı, boynunda yularla dolaştırdığı ve en sonunda keçi boynuzunu saplayıp nehre sürüklediği, yaşlı şehvet düşkününü Kara Memiş'e ateş etmek için üç gün boyunca çiftliğinin karşısındaki karaağaca tırmanıp beklediği, Alish'in evini de Kara İvan'la birlikte bir top keçi kılıyla yaktıkları ortaya çıkar. Kara İvan bu günah çıkarmasında eşinin intikamını almak adına Tanrı'nın kanununu bile çiğnediğini ve eli sakat olduğu için tek çocuğu olan kızını intikamcı bir savaşçıya dönüştürmek için elinden geleni yaptığını ve tek umudunun kızı olduğunu da itiraf eder. Onuru kırılmış olan baba, erkek kıyafetleri giydirdiği, saçlarını kestiği ve kadına ait her yaklaşımdan uzak tuttuğu Mariya'nın yumuşak ruhu ve çocukluğunu da yok eder.

Kara İvan'ın tek amacı iyi bir "savaşçı" olarak yetiştirdiği kızı aracılığıyla eşinin intikamını almaktır. İntikam duygusu gözünü o kadar karartmıştır ki bir gün kızını kalaylı bir sahanda kendine bakarken görür ve koyduğu katı kuralları çiğnediği için tüm sahanları kırar. Kızında bir kadına dair tüm özellikleri yok etmekte kararlı olan babası kışlakta var olan bir kadının sahip olduğu öreke, iğne gibi her şeyi ortadan kaldırır. Amacı, kızından gerçek anlamda "vahşi bir kurt köpeği" yaratmaktır bu yüzden kızının bir erkekle yolda dahi karşılaşmaması için onu sürekli takip eder.

Kara İvan, kızının tüm duygularını yok eden acımasız bir baba tiplmesiyle resmedilir ve bu acımasız babanın tek hedefi kızı aracılığıyla Türklerden intikamını almaktır. Bu bağlamda masum bir çocuk olan Mariya, acımasız ve intikam duygularıyla hareket eden bir babanın kurbanı olan, çocukluğunu ve genç kızlığını yaşayamayan ve acımasız bir katile dönüştürülen bir kızdır. Böyle yüce bir amaca giden yolda tüm duygular gibi kuşkusuz ki aşk da yasaktır. Buna rağmen hâlâ içinde insani duygular taşıyan Mariya bir çobana âşık olur. Baba ve kızı, Meko'nun evini ateşe vermek için pusuya yatar ve bir günlerini saklanmak için genç bir çobanın kışlağında geçirirler. Kızının, onları evinde ağırlayan genç çobana âşık olduğunu anlayan baba, çobanın kışlağından ayrılırken kızına çakmağını unuttuğunu söyler ve geri dönerek kızı için büyük bir tehlike olarak gördüğü çobanı öldürür. Öyküde Mariya'nın, babasının bu büyük günahını öğrenip öğrenmediğine yer verilmez. Öykü, Türklerden alınan intikamların itirafları ve Kara İvan'ın kızının aklını karıştırmaması için öldürdüğü genç çobanın hazin sonu ile biter.

Kara İvan, bir taraftan da içi korku dolu bir baba karakteri ortaya koymaktadır. Çünkü yaşadıkları Osmanlı döneminde, sözde Türk tehdidi karşısında varlığını sürdürürken, kızının da annesinin kaderini yaşama ihtimalini görmektedir. Bu nedenle bir baba içgüdüleriyle kızını her şeyden ve herkesten korumaya çalışır. Çobanı öldürmesinin nedeni de bu koruma içgüdüdür. Okuru oldukça etkileyen bu derin karşıtlık duygusu, bir taraftan da Türk karşıtlığını körükler. Genç bir kızın bir katile dönüşmesi, bir babanın kızının mutluluğunun yerine, intikam duygusunu tercih etmesi gibi zor seçimler aslında masum insanlara zalimler tarafından dayatılan kaçınılmaz seçenekler olarak sunulur. Yazarın bakış açısına göre “şehvet düşkün, zalim” Türkler kendi halinde yaşayan Bulgar köylülerinden gözü kara, kalbi intikam ateşiyle sertleşmiş kahramanlar yaratmıştır.

Ne var ki bu noktada bazı tarihsel gerçeklerden doğrudan uzaklaşıldığını da ifade etmek gerekir. Eserde sipahilik, sadece Türklerin görev aldığı bir askerî zümre olarak belirtilir. Oysaki, Osmanlı döneminde Balkanlarda görev alan sipahiler yalnızca Türklerden oluşmaz, Hristiyan kökenli askerler de bu birliğin içerisinde yer alırlar (Özel, 1996). Öyküde ise söz konusu askerler sadece Türklere mensup ve Osmanlı döneminde gücünü kullanan, adil olmayan yöneticiler olarak betimlenir.

Nikolay Haytov, tarihsel gerçekleri çarpıtarak kurguladığı öyküde tarihsel, dinsel, kültürel, ideolojik unsurlar üzerinden olumsuz bir Türk imgesi oluşturur. Bu doğrultuda da, *Keçi Boynuzu* öyküsünü güdümlü ve planlı bir propaganda amacıyla kaleme alır. Eser, yazarın Türklere yönelik olumsuz bakış açısını yansıtması açısından da büyük önem taşımaktadır.

Sonuç

Olumsuz Türk imgesi, Bulgar edebiyatında Yeniden Doğu Döneminde başlayıp Bulgaristan'ın bağımsız bir devlet oluş sürecine kadar edebiyatın konusu olmuştur. Çalışmamızın konusu olan Nikolay Haytov'un *Keçi Boynuzu* öyküsü Bulgaristan'da Komünist Parti'nin iktidarda olduğu bir dönemde kaleme alınmıştır. Edebiyatın propaganda aracı olarak kullanıldığı ve güdümlü eserlerin kaleme alındığı bu dönemde eserini yazan Nikolay Haytov *Keçi Boynuzu* ile ulusal bilinci yeniden uyandırmayı ve olumsuz bir Türk imgesi yaratmayı amaçlamıştır. *Keçi Boynuzu*, Bulgar kültür çevresinde büyük ses getirmiş ve daha geniş kitlelere ulaşması için sinemaya uyarlanmıştır. Haytov, eserde arka plana Rodopları yerleştirmiş, zaman olarak Osmanlı dönemini anlatmıştır. Türkçe kelimelere sıklıkla yer veren yazar, folklor malzemelerinden de faydalanmıştır. Öyküde Osmanlı dönemini “karanlık” ve “zor” bir dönem olarak yansıtırken Deli Mustafa, Kara Memiş Derviş Ağa, Aliş ve Meko

gibi Türk tiplerini “masum insanlara zarar veren, şehvet düşkün” kişiler olarak betimlemiştir. Bu olumsuz Türk tiplerinin karşısına ise Kara İvan, Mariya gibi “masum ve çaresiz” Bulgar halkını yerleştirmiştir. Yazar, Hristiyanlık ve Müslümanlığa özgü mekân, gün gibi dinî motif ve semboller üzerinden de farklılık yaratmıştır. Haytov, kurguladığı bu zıtlıklar üzerinden “öteki” olan Türklerle ilgili bir “kalıp yargı” oluşturmayı ve böylece Türkleri Bulgar halkının toplumsal belleğine “olumsuz” olarak yerleştirmeyi amaçlamıştır.

Kaynakça

- Haytov, N. (1972). *Dünya Poturunu Çıkartıyor*. (N. Yılmaer, Çev.). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Haytov, N. (2002). *Patikalar*. (İ. B. Ağlagül, Çev.). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Haytov, N. (2017). *Divi razkazi*. Sofiya: Pamet.
- İgov, S. (1996). *Kratka istoriya na bulgarskata literatura*. Sofiya: Prosveta.
- Kamenova, E. (2007). *Byaturnite melnitsi. Statii, studii, retsenzii*. Plovdiv: İzdatelska kışta Hermes.
- Mevsim, H. (2007). Bulgar Öykücülüğü Tarihine Genel Bir Bakış. *Eşik Cini*, 7, 62-79.
- Özel, A. (1996). Sipahi. *İslâm Ansiklopedisi* (C. 13, s. 418-427). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Pars, M. (2008). *Serdar: Grigor Pırlıçev İnceleme*. Ankara: Kül-Sanat.
- Shimko, İ. (2015). *Chovek i priroda: Divoto v sichineniyata na Emilyan Stanev i Nikolay Haytov*. Wien: University of Wien.
- Tsanev, G. (1982). *Reçnik na bulgarskata literatura, Tom 3*. Sofya: İzdatelstvo na BAN, (s. 519-522).
- Zaharieva, L. (2015). *Nikolay Haytov: Sreshti i razgovori, analizi, pisma. Chast 1*. Montana: Polimona.

İnternet Kaynakları

- Hristov, İ. (2019). *Prof. İvaylo Hristov: Nikolay Haytov be mij s misiya- ne se izkushi da izlje, ne se predade!* Erişim Tarihi: 01.01.2023, <https://epicenter.bg/article/Prof--Ivaylo-Hristov-/192657/11/0>

- Paunovich, S. (2004). *Iz pesnik planine shume i sela*. Erişim Tarihi: 01.03.2023, <https://liternet.bg/publish6/spaunovich/pesnik.htm>
- Velkova-Gaydarjieva, A. (2001). *Za ritualnite smisli na choveshkoto bitie*. Erişim Tarihi: 10.10.2022, <https://liternet.bg/publish2/avelkova/haitov.htm>
- Yanev, V. (2006). *"Divi Razkazi" v Bulgarskata literaturna kritika*. Erişim Tarihi: 23.02.2022, https://liternet.bg/publish13/v_ianev/divi.htm

Summary

One of the most important reasons for the Ottoman Empire to lose its Balkan lands is the nationalism movement that arised its effect in the 19th century. This national consciousness, which causes Bulgaria to become an independent state, is realized through written texts. In this period The purpose of those writers was to create the image of "(the) other" based on the difference between religion and nation. Those written books have had a great impact on the dissolution of the Bulgarian people from the Ottoman State and the idea of nationalism. In these texts, it was reminded that the Bulgarian people should not forget their identities and a negative attitude towards the Ottomans and Turks. The negative Turkish image, which was revealed by the contributions of the clergy, called on the Bulgarian people to revolt. With the establishment of the Principality of Bulgaria, this negative image has diminished its influence in literary works but continued systematically. During the period Nikolay Haytov wrote this book, the Bulgarian Communist Party took over the administration in Bulgaria And that caused the change of literature politically as in all Soviet Socialist Republics. In the process, what is demanded from the writers is to serve the Party ideology and to make literature work for the proletariat. In fact, writers are pressured to cover topics such as "class-party criterion", "positive hero", " theme of worker". In particular, writers are expected to include social criticism, anti-monarchist expressions, expressions of sympathy for Rusophiles and revolutionaries in their works. However, the situation has changed or the pressure in literature decreased after Stalin's death in 1953, Nikita Krushchev becomes the first Party Secretary. Especially after the 20th Congress of the Communist Party of the Soviet Union in 1956, there is a period of relaxation as the pressures in social and political life decrease. This period, which lasted until the mid-sixties in all Iron Curtain dormitories, is called the "Khrushchev Thaw" or "thaw period". The end of party printing also indicates their use in art circles. There are visible changes in literature within the period of cultural, social and survival liberation. For instance, Haytov's recorded story of *Goat Horn*, which was first published in 1967, is the most important story of *Wild Stories*. This story refers to the Ottoman period and is described as 'the dark age, the time of slavery' by the author. Notwithstanding, the most remarkable point in the story is the negative Turkish image typified as people who persecute the Bulgarian people. In this context, the story of Nikolay Haytov titled "Goat Horn" in his book (*Wild Stories*) brought a great deal of attention in the Bulgarian literature and was shown twice on the screen. In this story which is one of the most important book, this negative Turkish image is examined in our study. In this story, in which the Christian people of the Ottoman period are reflected as victims, the Turks are again written as tyrants and lascivious types, as in the literature of the "Reborn Period". All the characters in the story are told in one way, so all the Bulgarians represent the good and the aggrieved, while the Turks and the negative types of the Ottoman period, where the events took place, are depicted. Ottoman soldiers are described as "tyrants", "lacking a sense of justice" and "lustful" types. In the story, which includes contrasting elements such as good and evil, love and revenge, the heroine Mariya who takes her revenge by killing the Turks is depicted with the words "fearless, innocent, beautiful, poor" and is highlighted as "innocent" and "righteous". The Turks are described as "immoral, lascivious, thief, cruel" and are pointed out as enemies to be killed. In this direction, the author rekindled the negative Turkish image created in the 19th century and mobilized the feelings of "hostility" that was aimed to be created in the Bulgarian people. Thus, it creates examples that contribute to the formation of prejudices in the reader. The "goat horn" used as a revenge tool in the work symbolizes justice. In this story, in which the

Ottoman period is described as a "dark" age, the innocent tears of children are depicted as a reflection of the oppression of the Bulgarian people.